

24.1.64, יום ו' י" שבט

כל הבוקר היו אצלי אורחים. החילה באה אצלי טעלחת מחיפה נציגי "ילדינו" מפעל לחינוך על יסודי לבני ארצות המזרח - שורץ כוראקי עומר בראשו. באו ארבעה: דניאל אוזן, זר. קלרה, מנחם לוי, יצחק סיכוב (האחרון חוניאסאי, בחור משכיל) בה"ם הויאלי בחימת רק 2¹/₂ ילדים לא אשכנזים. יצחק סיכוב מציע שיקבלו ילדים מוכשרים לבגרי בלי שכר לימוד. הוא כורה בפנימיה הצבאית סקבלים עכשיו לכניסיה זו ילדים מיד אחרי גמרם ג"ס יסודי, כלומר לארבע חגים. לדבריו יש להתחיל לטפל בילדים מוכשרים מהכיתה השביעית בכ"ס יסודי. מנחם לוי מציע להקים ועד צבורי בארץ שיאסוף כסף לעזור לחינוך עניים. דברו גם על הצורך לטפל בהורים. יודעים על פעולתו של יצחק גבון. אסרתי להם שאיני יכול להבטיח להם דבר, כי פרשתי מעסקנות אבל אדבר עם חברים על ארגון צבורי לסען חינוך ילדי עניים. הם הללו מקולת אבא הושי. כסו בשבט (כנראה בשנה שעברה) גנשף סטורתי הודיע שעל כל מילגה שהיתרם ע"י מיטתו מחנוכחים ויתן העיריה מילגה נוספת. על ידי כך הוסגו 14 מילגות. הם מבקשים שאסנה לצבור בפלי היכולת שיהן מילגה, לילד משכונות עוני ולפעול להתרמת יהודים בחו"ל. הם ריגרו עם קול, אלישר שטוחח אחי בענין זה.

אחריהם בא קיטרון. חזר בראשיה נובטבר מארגנטינה. הסנה עלו מארגנטינה 5200 ומכל אמריקה הלטינית קצת יותר מ-7000. הטצב עכשיו הוטב. 75% מהעולים עד עכשיו הם מבני 35 ומטה. ממרדים מאמריקה הלטינית לא עולים. גם לא יוצאי גרמניה. בין העולים 20% מקצועות חפשיים, גולדנברג הוא ראש הריא (ארגון כל הקהלות). ראש העדה בבואנוס איירס - מינגרס. שניהם חברי המפלגה.

במושג כובד הוקם ע"י עולי ארגנטינה מושב שחומי (מקודם היו בבלים ועזבו) הולכים גם לשקים - אבל לא רבים. הדור הצעיר טוב (העירותי שאביר אמר לי כי הדור הצעיר מתבולל - לדעת קיטרון - רק בלשון), צמא ליהדות. פחאונג על הסוכנות. איש שחוף פעולה בין חבריה. שרת עושה משהו בנידון זה. קיטרון היה בארגנטינה מסעם הסוכנות.

בערב היהודים יש הרבה חסידי קספרו. בארץ קיטרון עומק בחינוך מסעם ההסחדרות - אין ארגון לפעולה כח"ל. בשביל אמריקה עוזרים הרבה, בשביל יהדות הגולה - לא כלום (אכרחי כי לאמריקה דואגת הממשלה, הסוכנות לקחה לעצמה את הגולה, ומשהמשה כסליצוה שנהרוענו, שהיתה להם משמעות לפני המשים שנה - וצמחה על קרקע יהדות אירופה).

הוא מציג שמעלי ההסחדרות בבאר שבע (חרסא, מניציה ועוד) מטעל סיום, ערד אורון ועוד יתאספו אצלי להקים במזדשה שדה בוקר ב"ס סקצווי כולל לימודים עיוניים - במנימיה, מסעם ההסחדרות. בקשתי שיעבד והוצעה בכוכב ויבוא בדברים עם מוסדות ההסחדרות, ימציא לי החומר ואזכין האנשים הגוה וגם את נאווי לענין זה.

- לבסוף בא חרב גורן. היה במכסיקו בשביל פלוות העיתות. לדעתו זוהי העזה הכי טובה בעולם. 85% של הילדים לומדים בבתי ספר יוקיים יהודיים. יש בית ספר גדול באיריש של אידישימטים אדואים. יש אחבה גדולה לארץ - סדוע אין עליח? היו סה אחדים, משקיעים והמסידו כספם.

שאלתי מה בדבר השמועה על אינדיאנים יהודים - הוא אומר עיש כפר פריאטה על יד העיר כצ'יקה. יש בה אינדיאנים. הם מכריזים על עצמם סהם

יהודים. נימולים, שומרים שבת, אומרים שמע ישראל. הם 80 משמחות. יש להם בית כנסה. כסביבה יש מכרות כסף - אבל לא מקבלים אותם לעבודה, כי צריכים לעבוד בשבת, והם סטריים. יש מרום. ליבמן אחד במכסיקו סיטי, שהוא חוקר תולדות היהודית האלה, אבל אף פעם לא ביקר אצלם. הוא גמע יחד עם ליבמן לכפר - מבטו אותם בדגלים יהודים. הוציאו כל הילדים, וכידיהם דגלונים יהודים. הם באו למקום זה ממונטרה - עיר במסיקניה. באזור זה היו אנוסים מטטרד בימי האינקוויזיציה. ממונטרה יש שהי משמחות אינדיאניות שהן יהודים. יחנך שהם היו פעם עבדי יהודים אנוסים ואלה עשו אותם ליהודים.

לבסוף הגיע לענינו האישי. למפנה רוצה בו כרבראטי. אמרתי לו אם "למפנה" בלבד אין לו תקווה. לדעתו יכחרו בו רוב הבורחים. לרשימת הבורחים הנזכרים יש התנגדות, הבישו חלונה לכב"צ, ומפדל חושש שיטעלו את הרשימה. לא הכניסו בה לא הרב מירושלים לא הרב מחיפה, ולא הרב מטבריה. מפדל רוצה להביש חוק לכנסת שיאשר את הרשימה וכב"צ לא יוכל לפטול אותה. לדבריו אם לא יבצעו הבחירות עד פסח - יהיה טוב. הוא דיבר קשות על הרב סולוביצ'יק - שנוהג כמעט כסטריי. הוא בסוח שאם הבחירות יידחו ולא יתקבל החוק של טפול יהיה חבל בטדר.

אמרתי לו שאזמין את ישראל ישעיהו ואשמע מפיו על המצב. הוא מחשיב מאוד את ישעיהו. מפדל רוצה ללבחור באונטרמן, שהוא כבר זקן ובמקומו יטימו איש צעיר משלהם. הם מובילים לדבריו למלחמה אחים - בענין אנית "שלו" ובענינים אחרים. סולוביצ'יק פסית נגד המדינה. בה"ס של מינקלשטיין שולח חלטידים לשנה לארץ כאשר הבטיחו לו, ישיבה אוניברסיטית - לא מפיצים בארה"ב כעל נגד א"י. זילברג סבור - לדבריו גורן - שבלי חוק מיוחד - תיפסל הרשימה. הכניסו הרב מהראל (קבוץ השח"צ).

הידיעה על מלגות בחיפה נחפרסמה במעריב מיום 20.1.64, מהדורת
חיפה והצפון. בנשף הסנחי של "ילדינו" (לא סו בשבת) קרא אבא חושי לאמידים
שיאמצו ילד עני לב"ס חיכון, חרשתן אחד תרם מילגה לארבע שנים. ששה קבלנים
נוספים - ברודמן, ש. גוטרי, י. מורצקי, ש. בורשטיין, מיז'ק וא. פוגל גם
הם תרמו אוהו טכוב (1600 ל"י לארבע שנים).

25.1.64

ח ס ו י